BCRA
est. 2002

бул. Евлоги Георгиев 95
София 1142
тел. (+359 2) 987 33 71
bcra.eu

„Ти Би Ай Банк” ЕАД

Юли 2023

Венцеслав Петров, водещ финансов анализатор
v.petrov@bcra.eu
Ивайло Чолаков, финансов анализатор
i.cholakov@bcra.eu
Калина Димитрова, икономически анализатор
k.dimitrova@bcra.eu

Дата на Рейтингов комитет:	08.07.2022	**07.07.2023**
Дата на публикация:	13.07.2022	**13.07.2023**
РЕЙТИНГ НА ФИНАНСОВА СИЛА:	Първоначален	**Преглед**
Дългосрочен рейтинг:	BBB-	**BBB-**
Перспектива:	стабилна	**стабилна**
Краткосрочен рейтинг:	A-3	**A-3**
Дългосрочен рейтинг по национала скала:	A (BG)	**A (BG)**
Перспектива:	стабилна	**стабилна**
Краткосрочен рейтинг по национала скала:	A-1 (BG)	**A-1 (BG)**
РЕЙТИНГ НА ЕМИСИЯ (ISIN:BG2100004220)*:	Първоначален	**Преглед**
Дългосрочен рейтинг:	BBB-	**BBB- (o)**
Перспектива:	стабилна	**-**
Краткосрочен рейтинг:	A-3	**A-3 (o)**

* *Емисия в процес на издаване при първоначално рейтинговане.*
1) Преди настоящата публикация кредитният рейтинг и рейтинговата перспектива бяха оповестени на оценявано лице, като след извършеното оповестяване не са извършвани корекции в кредитния рейтинг и рейтинговата перспектива;
2) *През последните 2 години БАКР не е предоставяла допълнителни услуги на рейтингованата единица или на свързана с нея трета страна.*

БАКР – АГЕНЦИЯ ЗА КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ АД (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазарни агенции, без териториални или други ограничения.

На проведено на **07.07.2023 г.** заседание на Рейтингов Комитет на БАКР бе разгледан доклада по изършен преглед на **рейтинг на финансова сила** и **рейтинг на облигационна емисия** на **„Ти Би Аи Банк” ЕАД**. Заседанието е ръководено от д-р по икономика Кирил Григоров, в качеството му на Председател на Рейтинговия Комитет. След проведена дискусия по основните фактори влияещи върху финансовото състояние и определящи рейтинга на банката, членовете на Рейтинговия Комитет **взеха следното решение:**

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) **потвърждава рейтингите на „Ти Би Аи Банк” ЕАД,** както следва:

- Дългосрочен рейтинг на финансова сила: **BBB- ,** със **запазена „стабилна“** перспектива и краткосрочен рейтинг **A-3 ;**
- Дългосрочен рейтинг по национална скала: **A (BG),** със **запазена „стабилна“** перспектива и краткосрочен рейтинг по национална скала **A-1 (BG) ;**

и **оттегля** присъдените рейтинги на облигационна емисия – ISIN **BG2100004220**, съответно:

Дългосрочен **BBB-**, и краткосрочен рейтинг **A-3, поради неиздаването ѝ.**

С потвърдените рейтингови нива БАКР изразява становището си за много доброто финансово състояние на Банката, силни темпове на нарастване на привлечените средства и на активите, високи размери на печалбата, поддържани през целия период на анализа, оказващи влияние върху откроряващо се високи показатели за доходност и възвръщаемост, както и поддържане на стабилни нива на капиталова адекватност и ликвидност, при утвърждаването ѝ като една от

водещите в технологично и иновативно отношение банки в специализирания сектор на потребителското кредитиране за физически лица.

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на рейтинг на банка https://bcra.eu/files/bank_methodology_2018_bg.pdf

Потребителите на рейтинга могат да намерят информация за значението на всяка рейтингова категория, включително за дефиницията за неизпълнение в публикуваната на сайта на БАКР Глобална скала: https://bcra.eu/files/global_scale_bg.pdf

За изработването на доклада и присъждането на рейтинг е използвана информация от оценяваната банка, Българска Народна Банка, Национален Статистически Институт, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

Оперативна среда

Суверенен риск

Развитието на икономическите процеси в страната се анализират детайлно от „БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ и са отразени в присъдения непоискан държавен рейтинг на Република България. Същото важи и за Румъния, където рейтингованата банка поддържа свой клон. Резюмета от докладите за присъдените актуални рейтинги на България и Румъния са достъпни на официалния сайт на БАКР:

- България: *https://bcra.eu/files/rating_republic_of_bulgaria_apr_2023_bg.pdf*
- Румъния: *https://bcra.eu/files/rating_romania_jun_2023_en.pdf*

Банкова система в България

След като през 2020 г. България стана член на банковия съюз на ЕС, а българският лев официално - част от ERM II, в началото на 2023 г. стана ясно, че целта за въвеждане на еврото в България от 1 януари 2024 г. няма да бъде постигната и ще се отложи най-малко с година. България не покрива критериите за приемането на еврото основно поради нарушаване на критерия за ценова стабилност и все още не е изпълнила ключови ангажименти, поети с влизането в ERM II.

Банковият сектор остава устойчив въпреки икономическите сътресения и през последните три тримесечия (Q3 2022 – Q1 2023 г.) генерира рекордно високи финансови резултати. На базата на нарасналия размер на кредита и започналата промяна в лихвения цикъл, постигнатият нетен лихвен доход се ускорява чувствително, основно допринасяйки за това. Растежът на кредита при нефинансовия сектор се ускори в съответствие с икономическия растеж в страната, високата активност на имотния пазар и все още относително ниските лихвени равнища, като достигна 12.5% на годишна база към края на март 2023 г. (11.6% към 03.2022 г.). Покачването на кредитния риск в системата се балансира от същевременно намаляващия дял на необслужваните кредити (до 4.7%) и адекватното ниво на покритие от обезценки и специфични провизии.

Както активите, така и собственият капитал поддържат растежа си в по-умерени граници спрямо финансовия резултат, в резултат на което индикаторите за рентабилност, съответно, се покачват и към края на март 2023 г. достигат: ROA – до 1.53% (1.23% към 03.2022 г.) и ROE – до 13.59% (10.06% към 03.2022 г.). Същевременно трайният ръст на депозитната база подкрепя платежоспособността на банковата система, която и към края на март 2023 г. поддържа високи равнища на обща капиталова адекватност (21.3%) и ликвидност (LCR от 238%).

„ТИ БИ АЙ Банк“ ЕАД

Акционерна структура и управление

Към края на март 2023 г. **няма промени в собствеността** на банката, като едноличен собственик на капитала остава TBI Financial Services B.V. (Холандия) (с наименование до 2021 г. TBIF Financial Services B.V.) Крайната компания майка на банката (мажоритарен собственик на 4finance Group S.A., Люксембург, към която банката принадлежи) е Tirona Limited (Кипър), чийто капитал от своя страна е собственост на Edgars Dupats (29.47%) и множество миноритарни акционери с дялове под 10% всеки. Без промяна е и стойността на **акционерния капитал** - 81.6 млн. лв., разпределени в същия брой обикновени безналични акции, всяка с номинал 1 лв. Последното му увеличение е извършено през март 2016 г. (с 3 млн. лв.).

От 22 април 2022 г. Ти Би Ай Банк стартира дейност и в Гърция, чрез регистриран свой **клон в Атина**, след процедура по паспортизиране. Потенциалният пазар в съседната страна се оценява високо, като банката използва изцяло дигитален модел на бизнес дейността си.

RATIONALE

Банката притежава и трансгранични паспорти за кредитна дейност в Швеция, Дания, Полша и Литва и за привличане на депозити в Германия. Поради промяната на бизнес фокуса на TBI и 4finance, Ти Би Ай Банк в момента се е концентрирала единствено върху Литва, където придобива кредитни портфейли използвайки средства за автоматизирани решения.

Към момента Ти Би Ай Банк осъществява дейност като универсална търговска банка с получен пълен лиценз от БНБ. След като в началото на развитието си, продуктите на банката са ориентирани основно към корпоративни клиенти, към настоящия момент дейноста е пренасочена основно към услуги, предназначени за физически лица и малки и средни предприятия (МСП). Банката извършва и услуги като инвестиционен посредник.

Няма промяна в притежаваните от банката участия в дъщерни дружества:

- TBI Money IFN S.A., Румъния (99.99%) – предоставящо потребителски кредити;
- TBI Asset Management and Servicing S.A. (б.TBI Leasing S.A. и TBI Leasing IFN S.A.), Румъния – лизингова дейност (участие 99.99%);
- „Ти Би Ай Бай“ ЕАД, България – софтуерни разработки и поддържане на електронни платформи за търговия и услуги (100% собственост);
- „Вивус БГ“ ЕООД (б. „4Финанс“ ЕООД), България (търговска марка Vivus) – предоставящо потребителски кредити (100% собственост).

Други свързани с банката лица (по линия на общ контрол на крайната компания-майка) са: AS 4Finance (Latvia), Credit Service UA, 4Finance Spain Financial Services SA, 4Finance Holding S.A. (Luxembourg), 4Finance Group S.A. (Luxembourg), 4Finance SA, 4Финанс Некст ЕООД, 4Finance AB (Sweden).

Управленската структура на Ти Би Ай Банк е двустепенна, състояща се от Надзорен и Управителен съвети.

Надзорният съвет не е променян и към момента се състои от:

- Ариел Хасон (Нидерландия) – Председател на Надзорния съвет, независим член;
- Готие Ван Вединген (Белгия) – Заместник-председател на Надзорния съвет, независим член;
- Кийрън Патрик Донъли (Ирландия) – Член на Надзорния съвет (и председател на Борда на директорите на 4finance Holding S.A.).

Управителният съвет (УС) е увеличен с един член (от 30.09.2022 г. в съставът му се включва Лукас Турса) и понастоящем включва:

- Валентин Гълъбов (България) – Председател на УС и Изпълнителен директор;
- Александър Димитров (България) – Зам. Председател на УС и Изпълнителен директор;
- Николай Спасов (България) – Член на УС и Изпълнителен директор;
- Лукас Турса (Литва) – Член на УС и Изпълнителен директор;
- Павелс Гилодо (Латвия) – Член на УС;
- Денис Викторович Горбунов (Руска Федерация) – Член на УС.

Организационната структура на банката не търпи значими изменения в периода на преглед и може да се оцени като адекватна на дейността и профила ѝ.

Капиталова адекватност

В периода на преглед няма промени в записания **акционерен капитал** на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД, който е в размер на 81.6 млн. лв. (след последно извършено увеличение през 2016 г. - от ниво 78.6 млн. лв.). По този начин постиганите от банката финансови резултати остават основния източник за растеж на **собствения ѝ капитал**, който достига до 359.8 млн. лв. към края на март 2023 г. (спрямо 253.3 млн.лв. година по-рано), отбелязвайки висок годишен ръст от 42.1%, подкрепен от високата стойност на постигнатия за 2022 г. нетен финансов резултат (120.1 млн. лв.). Реализирано е много високо ниво на ***възвръщаемост на собствения капитал*** (40.0% за 2022 г.), което превъзхожда с над три пъти средното равнище за банковата система (12.4%), с близо четири пъти това, за банките от втора група (10.6%) и е най-високото в референтната група банки[1].

В периода на преглед е запазена тенденцията на **постоянен растеж в капиталовата база** на банката, при формирано ясно изразено, високо

[1] Референтната група банки включва две банки преди и две след „Ти Би Ай Банк“, по размер на активи към края на март 2023 г., съответно: „Инвестбанк“, „Българо-Американска Кредитна Банка“, „Интернешънъл Асет Банк“ АД и „Общинска Банка“.

RATIONALE

покачване за 2022 г. с 44.5% (или с 82.6 млн. лв. в абсолютна стойност), последвано от допълнителни 8.2% (или с 22.0 млн. лв.) за първите три месеца на 2023 г., с което към края на март 2023 г. е достигната обща стойност от 290.1 млн. лв. Най-висок ефект върху увеличението оказва високия размер на реализираната нетна печалба за 2022 г. От 2021 г. в капиталовата база е включен и капитал от втори ред, формиран по линия на привлечени средства по подчинен срочен дълг (емитирана през юли 2021 г. облигационна емисия, ISIN: BG2100007215, размер 10 млн.евро, при лихвен процент от 5.25% и 10г. срок на погасяване).

Високият растеж на капиталовата база в периода на преглед не покрива в достатъчна степен **силното нарастване в размера на рисково претеглените активи** (РПА), достигнали до 1 354.9 млн. лв. към края на март 2023 г. (след 1 256.1 млн. лв. към края на 2021 г. и 800.8 млн. лв. година по-рано), което рефлектира в **понижение на нивото на общата капиталова адекватност** с близо 2 п.п., като възлиза на 21.4% към края на март 2023 г. и 21.3% в края на 2022 г., идващи след по-високите 23.2% към края на 2021 г. В сравнителен план, независимо от отчетеното понижение, нивото на капиталова адекватност на Ти Би Ай Банк се запазва практически еднакво със средните нива за банковата система и за банките от втора група.

Структурата на РПА е остава доминирана в много висока степен от *Експозициите за кредитен риск* (над 95%, при допълнително покачване в периода на преглед). По отделните класове в тях, силно преобладаващи в последните три години от анализирания период остават *Експозициите на дребно* (дял движещ се в диапазон 59-69%). Като характерно за периода на преглед изменение по останалите класове следва да се отбележи продължаващото понижение в дела на *Експозициите в неизпълнение* (до 6.2% към края на 2022 г., след 8.4% към края на 2021 г. и 9.6% година по-рано).

В съотношението на ***необслужвани експозиции към капиталова база*** се поддържа спад в трета поредна година, като достигнатото му ниво е 27.9% към края на март 2023 г., след 32.6% към края на 2021 г. и 34.8% към края на 2020 г. Изменението в периода на преглед е резултат от посоченото вече значително увеличение в капиталовата база, изпреварило нарастването в размера на необслужваните кредити. В сравнителен план нивото на показателя за банката, независимо от посочените позитивни изменения в последните над три години, остава значително над средните равнища за банковата система (спаднали до 4.6% към края на март 2023 г., след 6.4% към края на 2022 г. и 9.0% година по-рано), както и спрямо банките от втора група (8.2% към края на 2022 г. и 7.9% към края на 2021 г.).

Продължилото в периода на преглед силно изразено покачване в стойността на управляваните активи (с 60.2% на годишна база към края на 2022 г.), превишава темповете на увеличение на собствения капитал и води до **ново покачване в *некоригираното ниво на ливъридж*** - от 5.29 към края на 2021 г., до 6.25 в края на 2022 г. и 6.34 към края на март 2023 г. Независимо от посоката на изменение, поддържаните от банката нива все още остават значително под средните за банковата система (8.99 към края на 2022 г.) и банките от втора група (8.70 към последно посочения момент).

В периода на преглед е продължена поддържаната от Ти Би Ай Банк тенденция на п**лавно понижение в изчисляваното за надзорни цели ниво на ливъридж**, при достигнато в края на периода (март 2023 г.) покритие на минимално изискуемото ниво с над 4 пъти (4.03) и ниво на ливъридж от 12.1% (след 12.9% към края на 2022 г. и 13.9% година по-рано). Независимо от поддържания тренд, превишението спрямо минимално изискуемото равнище (3.0%) остава значително.

Ресурси

В периода на преглед Ти Би Ай Банк отчита **изключително високия ръст на привлечените средства** от 63.7% на годишна база към края на 2022 г., допълнен от още 9.2% за първото тримесечие на 2023 г. Най-голямата част от увеличението (съответно +61.1% и +10.6% за същите два периода) е формирано по линия на привлечените **депозити от домакинства** (в абсолютна стойност достигнали до 1 521.7 млн. лв. към края на март 2023 г., след 1 375.5 млн. лв. към края на 2021 г. и 854.0 млн. лв. година по-рано). Тук най-силно влияние оказва стратегията на банката да предложи атрактивно за местния пазар ниво на лихви по депозитите, както и възможността ѝ да набира депозити на дребно чрез независими един от друг канали (клонова мрежа, онлайн платформа) от трите пазара, на

RATIONALE

които оперира за набиране на средства (България, Румъния и Германия). Привлечените от **корпоративни клиенти** средства остават с по-ниска значимост за ресурсната база, като през първото полугодие на 2023 г. бележат дори и общо понижение (с 11.8%), което обаче идва след много висок ръст за 2022 г. (108.5%). Периодът на преглед е характерен с възникнал размер на **депозити, третирани като подчинени финансови пасиви**, достигнал към края на март 2023 г. до 68.8 млн. лв. и дял в общия размер на депозитите от 3.9% (2.5% към края на 2022 г., при респективно, нулев обем година по-рано). Подчинените финансови пасиви, формирани по линия на **емитирани дългови ценни книжа** остават на стойност от около 20.0 млн. лв.

Посочените нива на годишен ръст в привлечените ресурси за 2022 г. надхвърлят съществено отчетените покачвания, общо за банковия сектор от 16.2% и от 12.2% за банките от втора група, като оценяваната банка поддържа традиционно значително по-високи ръстове спрямо средните за сектора в периода: 2019 - 2022 г., включително (тенденция пренесена и в първото тримесечие на 2023 г.).

Структурата на депозитния портфейл на Ти Би Ай Банк остава **много силно доминирана** от привлечените от **домакинства** средства, чиито дял се запазва около 85-86% и в периода на преглед. По този признак оценяваната банка изпреварва значително нивата за общо банковата система (59%) и банките от втора група (55%). Характерна промяна в структурата са увеличените размери на средствата привлечени от **финансови институции, различни от кредитни**. Делът на последните в размера на депозитите, възлиза на 5.2% към края на 2022 г. Също съществено изменение е увеличения силно размер на привлечените от **банки** депозити, чиято стойност се покачва над два пъти на годишна база към края на 2022 г. (достигайки 31.7 млн. лв.), а до края на март 2023 г. нараства допълнително с 88.5%.

Вече е отбелязан ползвания нов източник на финансиране посредством емитирани от Ти Би Ай Банк подчинени облигации. До момента е пласирана първа част от емисията, в размер на 10 млн. евро, за са срок от десет години, при лихвен процент от 5.25% (определен по предложения на инвеститорите в рамките на предложен от Емитента лихвен диапазон към датата на предлагането), а падежът е 30.07.2031 г.

Емисията е първа за банката и се търгува на Българска Фондова Борса (БФБ) - ISIN код: **BG2100007215** (борсов код: **TBIA**). Облигациите са обикновени, лихвоносни, поименни, безналични, неконвертируеми, подчинени, необезпечени, свободно прехвърляеми, с номинална стойност от 100 000 евро за облигация, като отговарят на изискванията за капитал от втори ред на Регламента относно пруденциалните изисквания.

На 04.07.2023 г. е въведена за търговия на БФБ, втора облигационна емисия, с ISIN код: **BG2100005235** (борсов код: **TBIB**), издадена на 09.06.2023 г. и падеж на 09.06.2026 г, също в размер на 10 млн.евро, но при значително по-високото лихвено ниво от 9.00%

В периода на преглед се запазва специфичната за Ти Би Ай Банк особеност, голяма част от привлечения депозитен ресурс да е от **нерезиденти** (породена е от това, че голяма част от депозитния бизнес на Банката се осъществява в Румъния, а депозантите от този пазар се третират като нерезиденти в отчетността към БНБ). Към края на 2022 г. такива са 46.3% от депозитите (38.2% година по-рано), а към края на март 2023 г. нивото се запазва високо – 44.9%. Високите нерезидентски дялове са характерни, както за депозитите от домакинства (42.9% към края на март 2023 г.), така и за депозитите от нефинансови предприятия (62.9% към същата дата).

Наличието на висока част на нерезидентски депозити определя и не толкова срещаната при български кредитни институции **разнородна валутна структура** на банковия ресурс. Депозитите в лева и евро запазват относително равни обеми, но понижаващи се в периода на преглед (до около 30%), под влияние на увеличен дял на депозитите в други валути (различни от щ. долари), чийто общ обем към края на 2022 г. достига до 32.9% (след 26.1% година по-рано), а към март 2023 г. вече и до 34.7%. Формираната тенденция се дължи главно на динамичния ръст на депозитния бизнес на Ти Би Ай Банк на Румънския пазар, където привлечените средства са основно в местна валута (румънски леи). Доколкото обаче, Банката финансира местните си операции по кредитиране директно чрез влогове в местна валута, формираният нетипично висок за българска търговска банка общ дял на депозитите в други валути от 40.3% от ресурсната база, не внася висок допълнителен валутен риск.

Типичната за Ти Би Ай Банк структура на

КАТЕГОРИЯ

ресурсите със силно изразен **доминиращ дял на срочните депозити** в тях (пред тези „на виждане“), на ниво над 80% е запазена и в периода на преглед. Приблизително половината от позициите „на виждане“ се поддържат по линия на депозитите на домакинствата, а останалата част е разпределена от своя страна почти по равно между депозитите от финансови институции, различни банки и корпоративните депозити.

Депозитният портфейл на Ти Би Ай Банк запазва и друга своя характерна черта - на поддържан **висок дял на гарантираните депозити** – над 80% в последните пет години. В периода на преглед се запазват относително **високите нива на подновявани депозити** (по размер и брой), както и на **разкрити депозити от съществуващи клиенти** (движещи се около 80% и по двата показателя).

В ресурсната обезпеченост на банката **не се наблюдава концентрация.**

Качество на активите

Сумата на активите на Ти Би Ай Банк за периода на годишния преглед отбелязва внушителен годишен ръст от +60.2% за 2022г., след поредица от силни и увеличаващи се с всяка година ръстове. Тази тенденция продължава и в началото на настоящата година, като за първото тримесечие на 2023 г. ръстът на годишна база спрямо същия период на предходната възлиза на +65.0%. (и +8.9% само за трите месеца на 2023 г.).

Структурата на активите на Банката се характеризира със следните процеси и особености:

Графика 1: Структура на активите на ТИ БИ АЙ Банк в относителни дялове (%)

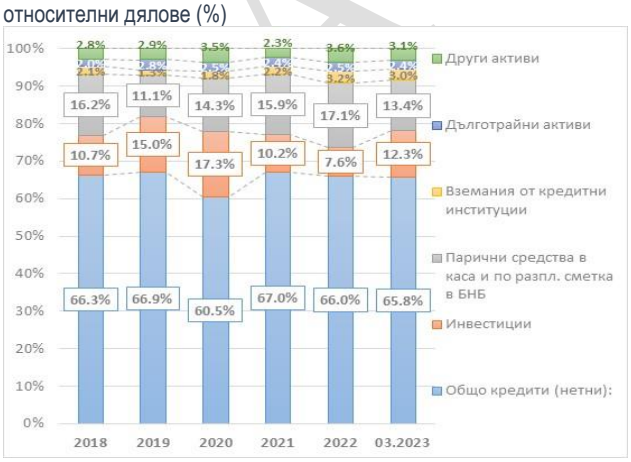

- Висок относителен дял на ***кредитите*** в активa, стабилизиращ се на нива от около и малко над 65% - напълно в съответствие с бизнес профила на Банката, специализирана в сектора на кредитирането за физически лица (с потребителски кредити).

- Поддържане на сравнително стабилен дял на ***инвестициите*** между 10% и 15%, много близък вече до средните за банковата система след по-ниски стойности в началото на обхванатия в анализа период.

Сумата от теглата на кредитите и инвестициите като доходоносна част на актива се стабилизира до малко под 80% в рамките на целия анализиран период – 78.1% в края на март 2023 г. Това е със средно около 10 п.п. над средното за банковата система, което е и важна част от предпоставките за високите показатели за доходност на Банката.

- Сравнително нисък общ дял на ***Паричните средства*** и ***Вземанията от кредитни институции*** – в рамките на 15%-20% за повечето години в разглеждания период - 16.5% в неговия край, с потенциал за натиск върху ликвидността на Банката.

Вътрешно, в структурата на ***инвестициите*** преобладават *дълговите ценни книжа,* чиито дял се увеличава от над 80% от инвестиционния портфейл за последните години, до 90.8% за последния период включен в прегледа. Водещи сред тях са *Държавните ценни книжа,* с нарастваща до над 90% тежест в дълговите инструменти за последната 2022 г. и ниво от 95.0% в края на първото тримесечие на 2023 г.. В края на март 2023 г. те са съставени основно от български ДЦК - 24.2% от всички ДЦК, румънски (24.7%) и на САЩ (27.8%). Инвестициите в *дъщерни предприятия* възлизат на 16.4 млн. лв. (10.3% от инвестициите за 2022 г.), в описаните по-горе дъщерни дружества, почти изцяло собственост на Банката.

В най-голяма степен увеличението на активите на Ти Би Ай Банк и за последната година на прегледа се дължи на **ръста на *кредитите*** - с нарастване от +56.3% за 2022г. на брутните кредити. Сумата на тяхното увеличение за тази година представлява около две трети от общата сума на нарастване на активите. През първото тримесечие на 2023 г. размерът на кредитите продължава с ръст близък до този на активите (+8.9% за трите месеца), като отбелязва +9.4% увеличение на брутните кредити (+57.4% на годишна база). В края на март 2023 г. техният обем **надхвърля вече 1.6 млрд. лв.** (1 639 млн. лв).

В **структурно отношение**, в съответствие с утвърдения профил на Банката, доминацията на *експозициите на дребно* се утвърждава за трета година вече над 80% от кредитите, със специфичното за Банката профилирането на тези кредити - изцяло потребителски. Друга основна характеристика на дейността на Банката и кредитния портфейл, е че тя се реализира не само на местния пазар, но и в Румъния, при това с нарастващи темпове на увеличение, а от изминалата 2022 г. вече и в Гърция. В Румъния Банката оперира чрез собствен клон и дъщерните си дружества, допълващи гамата на предлаганите услуги в страна с над два пъти и половина по-голям целеви пазар от местния. Експозициите към нерезиденти (засега основно в Румъния) представляват над 60% (64.7%) от всички кредити. По-висок е този дял при *корпоративните кредити* (93.9% за 2022 г.) отколкото при физическите лица (59.2%), при специфичното позициониране на Банката в бизнес кредитирането в сектора на строителното предприемачество и инвестициите в недвижими имоти. Това предопределя и водещото място на сектор *Операции с недвижими имоти* в ***отрасловата структура*** на портфейла от бизнес кредити на Банката – с близо 60% (59.1%) относителен дял в нея.

За последната 2022 г. и началото на 2023 г. Банката отбелязва сравнително по-слабо подобрение в нивото на класифицираните като ***необслужвани кредити,*** след като от една страна регистрира увеличение на сумата на тези експозиции с +27.0% за годината, но от друга страна е отчетено благоприятно понижение на съотношението им към брутните кредити - до под 10% за първи път в разглеждания период (**9.23%**, в резултат на много силния ръст на брутния кредитен портфейл). Това подобрение е по-слабо изразено спрямо силното такова реализирано през предходната година, когато едновременно с понижението на размера на влошените експозиции (с -12.4%), нивото им като дял в брутните кредити спада значително - с над 6 п.п. (11.4% за 2021 г.). През първото тримесечие на 2023 г. обаче, въпреки силното нарастване на общия размер на кредитите, делът на необслужваните експозиции сред тях се повишава с 0.7 п.п. до *9.91%*, в резултат на по-силното им увеличение (със +17.4%) само за първите три месеца на годината. Въпреки спада на това съотношение под 10% за последния период, стойността му остава с около 5 п.п. по-висока в неблагоприятно сравнително отношение спрямо референтните групи – нива от 4.7% общо за банковата система и 5.1% за банките от Втора група в края на периода. *При анализа на този показател се отчита и специфичния профил на Банката в кредитирането – с преобладаващи краткосрочни и средносрочни потребителски кредити без обезпечение, с бърз процес на одобрение, при които с оглед и на силната конкуренция в тази пазарна ниша, е нормално да се регистрира по-високо ниво на влошаване на кредитите в сравнение с банки от универсален тип или със средните за системата показатели. В контекста на тази специфика се разглеждат и приемат повишените възможности за компенсиране на посоченото влияние на риска от влошаване на кредитите, чрез високата доходност на този портфейл*. В съответствие с посоченото минимално подобрение на качеството на кредитите за последния период, изменения в положителна посока бележат и традиционно изследваните показатели отчитащи негови структурни характеристики – *брутен и нетен коефициент на генериране на просрочия*, както и покритието на кредитния портфейл от обезценки. ***Покритието на брутния кредитен портфейл от обезценки***, се задържа на сравнително високо ниво, подкрепено от ръста на обезценките за периода и остава над два пъти по-високо от средното за банковата система и референтната Втора група банки. Покритието на необслужваните кредити също запазва сравнително високи стойности.

Делът на 15-те най-големи кредитни експозиции възлиза на 6.18% от брутния кредитен портфейл, което е много ниска стойност (не само в сравнително отношение) и е признак за пълна липса на концентрация по големина на кредитите, за разлика от банките с подобен по-малък размер и с преобладаващо корпоративни кредитни портфейли.

Качество на доходите

Основните изследвани показатели за качеството на доходите на Ти Би Ай Банк са значително по-високи спрямо средните за банковата система и втора група банки в страната, което до голяма степен се дължи на специфичния бизнес модел, по който Банката функционира и който се различава от традиционния за българския пазар универсален тип банкиране. Банката специализира в по-високодоходния сегмент банкиране на дребно. Що се отнася до

PRELIMINARY

възвръщаемостта на активите и лихвените спредове обаче, тенденциите наблюдавани, както в системата, така и при оценяваната банка, са еднопосочни (низходящи) от 2019 г. насам.

Съответно, **основен приходоизточник на оценяваната Банка е нетният лихвен доход**, който поддържа високи и увеличаващи се годишни ръстове, на базата на бързо нарастващите лихвени приходи и въпреки изпреварващия темп на растеж на лихвените разходи (поради много по-ниският им размер като в абсолютни стойности). Сходна е динамиката и на *нетните такси и комисионни*, нарастващи двойно на годишна база през всяка от последните две години. Като част от **нелихвения доход** на банката, тези приходи за последната година се допълват и от съизмеримия по стойност с тях (и дори по-висок) приход от дивиденти, с висок принос за рекордно високите стойности за последната 2022 г., както на оперативния резултат, така и на нетния финансов резултат/печалба. Така отчетеният за 2022 г. **оперативен резултат** възлиза на 198.7 млн. лв. – над два пъти и половина пъти по-висок от този за 2021 г. (78.1 млн. лв.) – с нови, най-високи за анализирания период, рекордни постъпления от лихви и от такси и комисионни, подкрепени от посочения приход от дивиденти, както и от по-ниския ръст на оперативните разходи. Следствие на това и **нетният финансов резултат** на Ти Би Ай Банк за последната 2022 г. е над четири пъти по-висок от този преди година – **120.1 млн. лв.**[2] **печалба** (при 28.5 млн. лв. за 2021 г.), което е чувствителен скок в сравнение с годишните печалби за анализирания петгодишен период (от средно около 30 млн. лв.), независимо от увеличените разходи за обезценки. Текущият финансов резултат към края на *март 2023 г.* също представлява рекордна по размер печалба за този период на годината от *20.4 млн. лв.* (при 10.9 млн. лв. за същия период на 2022 г.) или с +87.7% ръст на годишна база.

Високите финансови резултати на банката се отразяват силно и върху *основните изследвани показатели за качеството на доходите*, които са значително, и в пъти по-високи спрямо сравняваните групи, дължащо се основно на специфичния бизнес модел, по който Банката функционира и се различава от традиционния за банковата система универсален тип банкиране. Ти Би Ай Банк специализира в по-високодоходния сегмент банкиране на дребно, характерен с относително нисък размер на отпуснатите кредити и кратък срок на тяхното изплащане. По отношение на *възвръщаемостта на активите* и *лихвените спредове* обаче тенденциите, наблюдавани както в системата, така и при оценяваната банка, са низходящи през целия разглеждан период от 2018 г. насам. Промяна обаче, се наблюдава при повечето банки и общите за системата показатели в последната 2022 г. и началото на 2023 г., като е видно обръщане на тренда на понижение, като за първи път от почти 10 години насам се наблюдава слабо повишение на посочените показатели (за разлика от продължаващо слабо понижение от много високите нива при оценяваната банка), както и слабо засега увеличение на цената на лихвените пасиви (в съответствие с общото нарастване на лихвените равнища в глобален мащаб).

Ликвидност

От традиционно изследваните показатели за ликвидност, показателят *Дял на собствения капитал в общите пасиви* утвърждава тренд на намаление от много високите нива над 20% в началото на анализирания период (2018 г.) до *15.8%* към последната дата на годишния преглед (31 март 2023 г.) Това е в резултат на изпреварващият много силен ръст на общите пасиви, въпреки също така високия ръст и на собствения капитал. Тези стойности на показателя остават благоприятно по-високи в сравнително отношение със средните за банковата система през целия период, въпреки посоченото понижение за оценяваната банка, но с намаляващи до около 4 п.п. средно разлика.

Ти Би Ай Банк разполага с централизирана система за управление на ликвидността, целяща оптимизиране на разходите за финансиране и ефективност чрез използване на собствен модел за прогнозиране на паричните потоци. Освен че поддържа достатъчно ликвидни резерви под формата на пари, парични еквиваленти и държавни облигации, за да се справи с неочаквани изходящи потоци, банката целенасочено ограничава големи експозиции от страна на привлечените средства.

На всички пазари, на които присъства, Ти Би Ай Банк ЕАД финансира дейността си предимно с малки срочни депозити (повече от 90% от депозитите са защитени от Фонда за

[2] По неодитирани годишни данни от индивидуалния отчет на банката.

RATIONAL

гарантиране на влоговете), като по този начин се поддържа много стабилна и силно диверсифицирана база за финансиране от трите пазари, използвани като канали за финансиране: България, Румъния и Германия. В допълнение, бизнес моделът на банката е концентриран в краткосрочни и средносрочни активи, което позволява поддържането на благоприятна (почти еднаква) падежна структура на активите и пасивите, което допълнително намалява ликвидния риск.

Стойностите на **изчислявания за надзорни цели показател за ликвидно покритие** остават високи през целия изследван период, като коефициентът достига най-високата си степен от 403% в края на 2022 г. и респективно степента на покритие на минимално изискуемото му ниво е с известно понижение в края на март 2023 г. - до 376%.

Размер и системи

ТИ БИ АЙ Банк е част от Втора група банки, според разделението прилагано от БНБ.

В края на последната 2022 г. тя заема *14-то място* в банковата система (Първа и Втора група банки) *по размер на активите*, като се придвижва с едно място напред спрямо подреждането в края на предходната 2021 г. – като изпреварената банка е Търговска банка "Д". Продължаващия силен ръст за банката и през първото тримесечие на 2023 г. води до придвижването ѝ напред с още две места – до *12-то* в края на *месец март 2023 г.* (с изпреварени за периода Интернешънъл Асет Банк и Общинска банка.

В подреждането по *размер на кредитния портфейл*, в резултат на много силния ръст на кредитите през годината ТИ БИ АЙ Банк печели още една позиция и заема вече **10-то място** в тази класация, като в нея тя се намира пред 4 банки с по-голям размер на активите от нея за този период – БАКБ, Инвестбанк, Интернешънъл Асет Банк и Общинска банка. Изпреварената за годината банка по този показател е БАКБ.

По *размер на депозитите* ТИ БИ АЙ Банк, аналогично на подреждането по размер на активите, се премества с едно място напред и заема *14-та* позиция, като и тук изпреварената банка е Търговска банка Д.

*През разглеждания период **„ТИ БИ АЙ Банк“ ЕАД** отчита устойчивост с постигането на още по-високи резултати от дейността, при засилени темпове на ръст на привлечените средства и активите. В година на възстановени високи ръстове и отбелязана рекордно висока печалба за банковата система, банката постига също рекордно високи оперативни и финансови резултати, потвърдени и през първото тримесечие на 2023г., със стабилизирано качество на кредитния портфейл и затвърждаване на значителното сравнително преимущество при повечето показатели за качество на доходите и възвръщаемостта.*

***Положително влияние върху рейтинга на ТИ БИ АЙ Банк** може да окаже ускоряване на процеса на подобрение на качеството на портфейла, запазване на високите темпове на ръст на Банката, както и на финансовите резултати, като успоредно с това се поддържат стабилни нива на капиталова адекватност и ликвидност.*

***Отрицателно влияние** върху присъдения рейтинг биха могли да окажат: значително свиване на оперативния и/или финансов резултат, понижаване на реализираната доходност, задържане или прекъсване на процесите на подобрение в качеството на кредитния портфейл в резултат на неблагоприятни потенциални секторни въздействия върху икономическата среда като цяло вследствие на глобалния ефект от войната в Украйна.*

RATIONALE

Основни показатели

(хил.лв.)	*03.2023*	*2022**	*2021*	*2020*	*2019*	*2018*
Балансово число	2 282 477	2 096 750	1 309 017	1 029 984	876 035	745 072
Брутни кредити	1 639 357	1 498 821	958 728	715 265	658 011	558 474
Собствен капитал	359 807	335 595	247 458	220 479	202 338	185 798
Нетен лихвен доход	68 838	240 172	176 703	155 122	147 487	121 269
Нетен финансов резултат	20 443	120 087	28 518	16 261	37 800	25 407
Обща капиталова адекватност	21.41%	21.34%	23.17%	19.78%	17.18%	21.03%
Нетен лихвен марж	16.17%	16.89%	17.29%	18.64%	20.70%	22.98%
Възвръщаемост на активите	7.12%	7.39%	2.43%	1.71%	4.68%	3.46%
Брутен размер класифицирани експозиции / Общо кредити	9.91%	9.23%	11.37%	17.40%	16.28%	16.20%
Нетен коефициент на генериране на просрочия	1.77%	3.46%	-2.61%	3.15%	3.82%	9.03%
Отношение на ликвидно покритие	376%	403%	319%	283%	243%	232%

**** По данни от неодитиран годишен индивидуален отчет***

RATIONALE